

فرحة الصائم

دروڑی، تراویح او اعتکاف مسئلے

حنفی کفایت دینی کتب خانہ

کفایت اللہ لپس صدیق

واٹس ایپ گروپ ٹیلی گرام چینل
اس گروپ میں کتابیں اہل السنۃ والجماعت، حنفی، شافعی، مالکی،
حنبل، دیوبند، علماء حق کے عقائد کے مطابق ہوں گی مختلف
زبانوں میں اسلامی کتابیں پشتو عربی اردو فارسی جیسے تفسیریں،
فتاویٰ درسی کتب خارجی کتب وغیرہ۔

کفایت اللہ لپس صدیق

easypaisa

+923052488551
+923247442395

مالکی

یاسین زئی خیر نیکویت پورہ

الحمد لله وكفى وسلام على عباده الذين اصطفى

قدر منو لوستونكو!

نژدې هره گناه د نفس يانس زيربنده وي عجه داده چي په پښتو کښي هم دنس او نفس ترمينځ صرف د فارق دی په حقيقت کښي هم همداسي ده که په دنيا کښي وگورونو د غلا، زنا، ناحقه وژنو، چور او چپاو، غصب، جاه طلبي سودخوری، بدي اخستني او ديتته ورته د گڼ شمير گناهونو اصلي سرچينه نس دی ددغو دواړو د مهار کولو لاندې مهاله مشق لپاره الله تعالى په مومن بنده باندي په کال کښي يوه مياشت روژه نيول فرض کړې ده چي پکښي دسهاره تر ماښامه نه يوازي د حرامو بلکې د روا خوا هشا تو د پرخای کولو اجازه هم نسته کوم مومن بنده چي پر لپسې يوه مياشت دخپل نس او نفس په مهارولو کښي دا ډول بريالی سي نو په هغه کښي د تل لپاره په خپل نفس باندي دخار او ضبط وړتيا پيدا کيږي او د ناوړو کړنو څخه د ځان ژغورني اسانه لار په لاس ورځي دا هم هغه تقوی ده چي د قران کریم د بقرې سورت په (۱۸۳) آيت کښي يې الله تعالى يادونه کړې ده چي: پرتاسو روژه ددې لپاره فرض کړل سوې ده چي ښايي تاسي تقوی حاصله کړئ يعني د گناهونو څخه راوگرځي او د بقرې سورت په (۱۸۵) آيت کښي يې بل د احکمت بيان کړی دی چي روژه ددې لپاره پر مومنانو باندي فرض کړل سوې ده چي: ښايي دوی د نعمتونو شکر ادا کړي او د پښتودا متل مشهور دی چي: نعمت پس د زواله معلوم کيږي دغه متل په عربي کښي هم سته (النعم مجهولة فاذا فقدت عرفت) کله چي مومن په روژه کښي د مهمو نعمتونو لکه خوراک څښاک جماع څخه منع سي نو دی ديتته اړ کيږي چي ددغو نعمتونو حق په شکر ايستلو سره ادا کړي د روژې بل حکمت دادی چي موږ د مسکين پر حال باندي خبر سي او دهغوی لورې فقر او فاقه پخپله هم احساس کړي ترڅو پر هغوی باندي ورحم کيږي، احسان ورسره وکړي روژه يوازنی هغه عبادت دی چي په اړه يې الله تعالى فرمايي: د بني آدم هر عمل ده لره دی يو روژه مالره ده اوزه يې بدله ورکوم په دې

حديث ڪي الله تبارڪ و تعالى دروڙي اودهغي دبدي ورڪولونست خان ته وڪر حال
 داچي ٿوله عبادات الله تعالى لره دي دا ڪڪه چي د الله تعالى ڀڻخه پرتي بل دهيش
 يوباڻل معبود تعظيم دروڙي پي شان عبادت سره تراوسه نه دي سوي اڪر ڪه پي نورو
 ڊولونو باندي سوي دي ڪڪه نو دروڙي نسبت الله تعالى ڀڻيل ڄاڻته وڪر دا ڊول روڙه
 دريا اوڄان بنودني ڀڻخه ڊيره ليڙه ده دا يوازي عبادت دي چي پرتي له تعالى پي
 روڙا تي باندي بل ڪوڪ نه خبر پري ڪڪه چي روڙه دنورو عبادا توپي شان دروڙا تي پي
 قول يا عمل باندي له ورايه نه بنڪاري بلڪه روڙه خود الله درضا يونيت دي چي هغه
 يو معنوي عمل دي بل ڇا ته پي علم نه سته د روڙي عبادت هم ڀڻيل ڄاڻته ڄاڻگري
 مسال لري ڪه چيري دروڙي مسالوت پام ونه سي نو پيا پرتي له تندي اولوڙي بل
 شي بنده ته پي لاس نه ورخي ددغو مسالو ڀڻخه ڊيري ڪسان ناخبره وه نو ڪڪه مي لڙمه
 منڪي اراده وڪر چي تر ڀيله وسه هغه مآلي سره راجع ڪرم چي زمونڊ خلگ ورسره
 منڊي البته وخت راباندي ڪم سوومي نه سواي ڪراي چي ٿولي مآلي راجع ڪرم
 خوبيا هم هغه مهمي مآلي مي راجع ڪري داعتكاف اڀوند منڪني ڇاپ سوڀ رساله
 مي هم ددي ڪتاب سره ڪڪه يوڄاي ڇاپ ڪر چي دا هم دروڙي اڀوند دي الله تعالى دي
 زما دالڙ خدمت پي ڀڻيل دربار ڪنبي دشواب وڙوگر ڪوي.

د دعاء محتاج: سيد حافظ عبد الباري حنفي ديوبندي غفرله الباري من سادات
 جوي لاهور

(۲۵ دشمنان المعظم ۱۳۳۶ هجري قمري)

درگ اوغونسي په پيچکاری او سيروم لگولو سره روژه نه ماتيري البته د ضرورت پرته صرف دمستی او طاقت لپاره يې لگول مکروه دي روژه بيا هم نه فاسده وي (۱)

او که همدغه پيچکاری يا سيروم نيغ په نيغه په نس يا سينه کي ولگول سي لکه ليوني سپي خوړل سوي ته چي ور لگول کيږي نو بيا روژه ماتوي البته صرف قضاسته کفار نهسته. (۲)

۱ - امداد الفتاوى: ۲/۱۵۹ چاپ: مکتبه سيد احمد شهيد اکوړه خټک ، فتاوى فريديه پښتو: ۴/۱۲۸ چاپ: رشيدية کويته ، فتاوى محمودية: ۱۵/۱۷۵ چاپ: دارالاشاعة کراچي ، الفقه الحنفي فى ثوبه الجديد: ۱/۴۱۴ چاپ: حقانية کويته وبيروت ، کفايت المفتي: ۶/۳۷۴ سوال نمبر: ۲۵۲۲ چاپ: اداره الفاروق کراچي ، فتاوى حقانية: ۴/۱۶۲ چاپ: دارالعلوم حقانية اکوړه خټک ، فتاوى دارالعلوم زکريا پښتو: ۳/۵۱۵ چاپ: رشيدية ، آپ کي مسایل اوران کاحل: ۴/۵۷۸ ، ۵۸۲ چاپ: مکتبه لدهيانوي رح کتاب الفتاوى: ۲ درې يمه برخه ۲۷۵/ چاپ: زمزم پبلشر کراچي جديد فقهي مسایل: ۲/۱۲۲ چاپ: زمزم پبلشر کراچي قاموس الفقه: ۴/۱۹۳ زمزم پبلشر کراچي ، فتاوى محمودية: ۱۰/۱۴۸ باب مايفسد الصوم وما لا يفسد الصوم چاپ: اداره الفاروق کراچي ، امداد المفتين: ۴۸۹/۲ دارالاشاعت کراچي فتاوى حقانية: ۴/۱۶۲ چاپ: دارالعلوم حقانية اکوړه فتاوى دارالعلوم ديوبند: ۶/۴۰۸ سوال نمبر: ۹۶ چاپ: مکتبه حقانية ملتان روزى کي مسایل کا انسايکلو پيډيا: ۳۶، ۳۷ چاپ: بيت العمار کراچي ، فتاوى عثمانى: ۲/۱۷۶ مکتبه المعارف کراچي

هغه آلات چي د معاینې لپاره نن سبا معدې ته شوه کیږي کې بیرته یوگړی بعده راوکاږي روژه نه په ماتېږي مگر که هلته پاته سي بیانو روژه فاسده وي صرف قضا لري دامسأله دراتلونکي مسألې څخه مستنبط سوې ده (۳)

که څوک په تار تړلې غوښه تیره کړي بیرته یې ژر راوکاږي روژه یې نه په ماتېږي که یې پرېږدي روژه یې ماتېږي. (۴)

که څوک په هیږه سره خوراک ، څښاک یا جماع (کوروالي) وکړي روژه یې نه ده ماته دا که فرضي روژه وي او که نفلي فرق نه لري. (۵)

- قاموس الفقه: ۱۹۳/۴ زمزم پبلشر کراچي ، فتاوی فریدیه پښتو: ۱۲۸/۴ چاپ: رشیدیه کویته . جدید فقهی مسایل: ۱۲۲/۲ چاپ: زمزم پبلشر کراچي بدایع الصنائع: ۹۳/۲ ، الهدایه: ۱/۲۰۰
- قاموس الفقه: ۲۹۳/۴ چاپ زمزم پبلشرز ، هندیه (علمگیری): ۲۰۴/۱ رشیدیه کویته ، الدر المختار مع الرد: ۹۷-۱۰۵
- قاموس الفقه: ۲۹۳/۴ چاپ زمزم پبلشرز ، هندیه (علمگیری): ۲۰۴/۱ رشیدیه کویته ، الدر المختار مع الرد: ۹۷-۱۰۵
- قاموس الفقه: ۲۹۳/۴ چاپ زمزم پبلشرز ، هندیه (علمگیری): ۲۰۴/۱ رشیدیه کویته ، الدر المختار مع الرد: ۹۷-۱۰۵

که څوک په هیره سره دروژې په خوړلو لولیدل سي داسې که
 ځواکمن اوقوي وو روژه یې ترمانښامه رسولای سواى
 نولیدونکى دي روژه ورپه یاد کړي او که کمزوره یاسپن ږرى وو
 لیدونکى کولای سي چي چوپتیا غوره کړي. (۶)

که څوک دروژې په خوړلو مجبور کړه سواوپه زوره یې روژه په
 وخوړل روژه یې ماته سوه قضاسته کفاره نسته. (۷)

په خوله باندي داوبو رغړولو ورسته که پاته لندوالى دناپوسره
 تیرسي روژې ته یې تاوان نه رسيږي. (۸)

که ډيزي پرېوللو په خوله باندي داوبو رغړولوي اغسل
 کونوپرمهال په خطاکي دچاڅخه اوبه تيري سي روژه یې
 ماتيږي البته صرف قضاورياندي لازمه ده او که په هیره داسي
 وسوه روژه یې نه ده ماته. (۹)

۱- قاموس الفقه: ۲۹۳/۴ چاپ زمزم پبلشرز کراچي، هندية (علمکيري): ۲۰۴/۱
 رشيدية کويته،

۲- فتاوى الهندية: ۲۰۲/۱ چاپ: رشيدية کويته،

۳- فتاوى الهندية: ۲۰۳/۱ چاپ: رشيدية کويته، قاموس الفقه: ۲۹۳/۴ چاپ
 زمزم پبلشرز کراچي

۴- فتاوى الهندية: ۲۰۲/۱ چاپ: رشيدية کويته

که څوک دخو به وي په خطا کي اوبه وچښي روژه يې ماته ده
 صرف قضا ورباندي سته. (١٠)

که څوک خاوره، لوته، ډبره، ريگ، سيمپت، لرگی، پمبه، وابنه،
 کاغذ، مندکه، وچ ماش، وچي اومې وريجي، دال يا ديته
 ورته هرغه شى وڅوري چي عموما دخورا کي يا درملي تو
 کوڅخه نه بلل کيږي رژه يې ماته ده صرف قضا ورباندي سته.
 (١١)

که څوک دسر شويې ختو خوړلو معتاد وي که يې په فرضي روژه
 کي وڅوري قضا او كفارة دواړه ورباندي لازميږي. (١٢)

که څوک په غاښو کښي بند خورا کي شى وڅوري که دنخود
 تر دانې کم يا کوشنى وور وژه ی نه ده ماته او که دنخود هومره يا
 تر هغه زيات يا غټ وور وژه يې ماته ده صرف قضا ورباندي سته

١٠- فتاوى الهندية: ٢٠٢/١ چاپ: رشيدية کويته

١١- ملخص از فتاوى الهندية: ٢٠٢/١ چاپ: رشيدية کويته، وقاموس الفقه: ٤ /

٢٩٢ = زمزم پبلشرز کراچي

١٢- ملخص از فتاوى الهندية: ٢٠٢/١ الباب الرابع في ما يفسد وفي ما لا يفسد چاپ:

رشيدية کويته

او که یې راوباسي بیرته یې وخوري روژه خويې فاسده ده
دصحي قول له مخي کفاره ورباندي نسته. (۱۳)

که چا دپېشلمي گوله په خوله کښي وه چه ور باندي سهارسو
(سپېدې ورباندي وچولې) يايې په هيره گوله جوړه کړه په خوله
کښې واچول کله چي يې وژوول باره يې روژه ورپه يادسوه گوله
يې راونه کښل بلکه پسي تيره يې کړه روژه يې ماته سوه کفاره
هم ورباندي سته په دواړو صورتو کښي او که يې راو کښل بيرته
يې تيره کړه صرف قضا ورباندي لازميږي په
دواړو صورتو کښي. (۱۴)

۱۳- فتاویٰ الهندية (علگيري): ۱/ ۲۰۲ الباب الرابع فيما يفسد وفيما لا يفسد چاپ:
رشيدية کويته

۱۴- فتاویٰ الهندية (علگيري): ۱/ ۲۰۳ الباب الرابع فيما يفسد وفيما لا يفسد
چاپ: رشيدية کويته، البحر الرايق: ۲/ ۲۹۷ يادونه: په قاموس الفقه: ۴
۲۹۳/ چاپ زمزم پبلشرز کراچي کښي دامسأله برعکس ليکل سوې ده ځکه نو
دا اعتبار وړ نه ده يابه غالباد کاتب غلطي وي خوبيا هم مؤلف دامت برکاته ته يې
بايد اطلاع ورکول سي. والله تعالى اعلم

که گرز، دود یادېته ورته شيان بې اختياره په ستوني ننوزي
روژه نه ماتوي. (١٥)

که څوک ولمبېږي په بدن کښي يوه ډول ځنکي اويځوالۍ
احساس کړي يا سر، بېړه، بریتونه او بدن غوړ کړي اثر يې دننه
بدن ته ورسېږي او يا په سترگو کښي دوا واچوي او خوند يې په
ستوني کښي احساس کړي روژه يې نه ده ماته. (١٦)

که دچا خوا راوگرزي قی ووهي لږ وي يا ډیريا يې په قصده
ووهي خوږ که خوله نه وي په دغه صورتو کښي روژه نه ده ماته
که يې په قصده په ډکه خوله قی وواهه روژه يې ماته ده صرف
قضا ورباندي لازمه ده (١٧)

— فتاوی الهنديه (علگيري): ٢٠٣/١ الباب الرابع فيما يفسد وفيما لا يفسد چاپ:
”رشيدية كويتيه“

— فتاوی الهنديه (علگيري): ٢٠٣/١ الباب الرابع فيما يفسد وفيما لا يفسد چاپ:
رشيدية كويتيه، قاموس الفقه: ٢٩٣/٤ چاپ زمزم پبلشرز کراچي

٣— رد المحتار: ٤١٤/٢ چاپ: سعيد جوهرة النيرة: ٣١/٢ العناية: ٢٩٠/٣

قاموس الفقه: ٢٩٣/٤: زمزم پبلشرز روزی کي مسایل کانسایکلو پیدیا یادونه
د هندیه (عالمگیري) ج ١/٢٠٤ د لومړۍ لیکي عبارت سراو پای نه سره لگېږي
د سرخوایی په دې دلالت کوي چي که څوک په ډکه خوله په قصده قی ووهي بیرته يې
په قصده تیر کړي روژه يې نه ده ماته او ورستنی خوا يې پردې دلالت کوي چي په
دواړو صورتو کښي روژه ماته ده حل يې زما په اند دادي چي دغه دوه صورتو يې بیرته

که دسترگو اوبنکي يو يادوه څاڅکي خلې ته راشوه سي اوتيري سي روژه نه ماتوي البته که ډيري وې په خوله کبني يې تريو والي محسوس سواو څه اندازه سره راجمع سوې بيا يې تيري کړې روژه يې ماته ده صرف قضالري دمنځ خولې هم دا حکم لري (۱۸).

که څوک په غوږ يا پزه کي لنده دوا واچويروژه يې ماتيري صرف قضاسته که وچه دوا وه بيانو هغه مهال ماتيري چي اجزايې په يقيني توگه دننه ولاړسي که نه نونه ماتيري مگر که په غوږيا پزه کي اوبه واچول سيروژه يې نه ماتيري البته که څوک په پزه باندي اوبه دونه کش کړي چي ستوني ته يې اوبه

ځني مستثنی کړي دي او د پښتو قدوري په ۲۵۳ چاپ: اداره تالیفات ایوبي او پښتو کنز ۲/۱۵۶ ج: حبیبیه کښي د مولوي عبید الله صاحب داخبره ناسمه ده چي وايي په روژه کي په قي کښي ده کي او تشي خولې د فرق فتوا جا هلا نه ده ځکه ټولو علماوو د فرق بنودلی دی والله تعالی اعلم

“ - فتاوی الهنديه (علگيري): ۱/ ۲۰۳ الباب الرابع في ما يفسد وفيما لا يفسد چاپ: رشيدية کويته، قاموس الفقه: ۴/ ۲۹۲ چاپ زمزم پبلشرز کراچي، روزی کی مسایل کا انسا يکلو پيديا ص: ۲۷ بيت العمار کراچي

ولاري سي ڪي روزه په يادوه روزه يي ماتيڙي ڪي روزه په ياد نه وه نه ده ماته. (۱۹)

که نارينه په خپل آله تناسل کي دوا اوبه يا تيل واچوي روزه يي نه ماتيڙي که ښځه په شرمگاه کي دوا، اوبه يا تيل واچوي روزه يي ماتيڙي صرف قضا سته. (۲۰)

که چا دښځي مخ يا شرمگاه ته په شهوت سره يوځل يا څوځله وکتل باره انزال سو اويا يي سوچ ووهي انزال سوروزه يي نه ده ماته. (۲۱)

که خاوند ښځه يا ښځه خاوند په روزه کښي په زوره کووالي کولو ته اړياسي او جماع ورسره وکړي قضا پرسته كفاره نسته البته په زور کونکي باندي كفاره هم لازمه ده. (۲۲)

۱- فتاوى الهندية (علگيري): ۱/ ۲۰۲ الباب الرابع في ما يفسد وفيما لا يفسد چاپ: رشيدية كويته، قاموس الفقه: ۴/ ۲۹۳ چاپ زمزم پبلشرز ڪراچي، روزی کی مسایل کا انسايڪلوپيڊيا ص: ۲۷ بيت العمار ڪراچي

۲- فتاوى الهندية (علگيري): ۱/ ۲۰۴ الباب الرابع في ما يفسد وفيما لا يفسد چاپ: رشيدية كويته، قاموس الفقه: ۴/ ۲۹۲ چاپ زمزم پبلشرز ڪراچي، روزی کی مسایل کا انسايڪلوپيڊيا ص: ۱۲۶ بيت العمار ڪراچي

۳- فتاوى الهندية (علگيري): ۱/ ۲۰۴ الباب الرابع في ما يفسد وفيما لا يفسد چاپ: رشيدية كويته، قاموس الفقه: ۴/ ۲۹۲ چاپ زمزم پبلشرز ڪراچي،

که څوک خپله ښځه مچ کړي باره انزال سي يا ښځه خاوند مچ کړي او لنډوالۍ احساس کړي روژه يې ماته سوه صرف قضا ورباندې سته. (۲۳)

که خاوند دښځې سره غاړه تر غاړه سي بدن پسي ومښلوي باره انزال سي روژه يې ماته ده صرف قضا ورباندې سته او که ښځه په خاوند پسي ځان ومښي باره خاوند انزال سوروژه يې نه ده ماته. (۲۴).

په موت وهلو سره روژه ماتېږي که يې په خپله ووهي او که يې دښځې په واسطه ووهي صرف قضا سته. (۲۵)

که نارينه په خپل مقعد کښي يا ښځه په شرمگاه کښي په دوا، تيلو، اوبو او يابل شي سره لنډه گوته داخله کړي روژه يې ماته ده صرف قضا ورباندې سته په دې شرط چي روژه يې په ياد وي

۱- فتاوى الهندية (علگيري): ۱/ ۲۰۴، ۲۰۵ الباب الرابع في ما يفسد وفي ما لا يفسد

چاپ: رشيدية كويته، رد المحتار: ۲/ ۴۰۱ چاپ: ايچ ايم سعيد كراچي

۲- فتاوى الهندية (علگيري): ۱/ ۲۰۴ الباب الرابع في ما يفسد وفي ما لا يفسد

چاپ: رشيدية كويته، قاموس الفقه: ۴/ ۲۹۲ چاپ زمزم پبلشرز كراچي،

۳- فتاوى الهندية (علگيري): ۱/ ۲۰۵ الباب الرابع في ما يفسد وفي ما لا يفسد چاپ:

رشيدية كويته، قاموس الفقه: ۴/ ۲۹۲ چاپ زمزم پبلشرز كراچي.

۴- فتاوى الهندية (علگيري): ۱/ ۲۰۵ الباب الرابع في ما يفسد وفي ما لا يفسد چاپ:

رشيدية كويته، قاموس الفقه: ۴/ ۲۹۲ چاپ زمزم پبلشرز كراچي.

کې روژه نه وه په یاد بیانده ماته او که وچه گوته داخله کړي هم
یې روژه نه ده ماته. (۲۶)

که د غاښ څخه وینه راووزي او د ناړو سره تیره سي په ستوني
کښي یې خوند هم محسوس سي او تر ناړو ډیره وي روژه ماتوي
که داسي نه وي بیا روژه نه ماتوي. (۲۷)

د پزي هر ډول بلغم که تیرسي یا تیر کړه سي روژه نه ماتوي
(۲۸).

که دیوشي صرف خوند وکتل سي البته تیرنه سي که څه هم
داسي کول مکروه دي مگر روژه نه ماتوي. (۲۹)

یادونه: پورتنی ذکر سوي مسایل د هر ډول روژې سره تړاوري
که فرضي وي که نفلی وي که واجب وي البته کفاره یوازي په
فرضي روژې پوري تړاوري. (۳۰)

۱- فتاویٰ الهنديّة (علگيري): ۱/ ۲۰۵ الباب الرابع في ما يفسد وفي ما لا يفسد چاپ:
رشيدية كويته، قاموس الفقه: ۴/ ۲۹۲ چاپ زمزم پبلشرز كراچي،

۲- فتاویٰ الهنديّة (علگيري): ۱/ ۲۰۳ الباب الرابع في ما يفسد وفي ما لا يفسد چاپ:
رشيدية كويته، قاموس الفقه: ۴/ ۲۹۳ چاپ زمزم پبلشرز كراچي،

۳- فتاویٰ الهنديّة (علگيري): ۱/ ۲۰۳ الباب الرابع في ما يفسد وفي ما لا يفسد چاپ:
رشيدية كويته، قاموس الفقه: ۴/ ۲۹۳ چاپ زمزم پبلشرز كراچي

۴- قاموس الفقه: ۴/ ۲۹۳ چاپ زمزم پبلشرز كراچي

۵- قاموس الفقه: ۴/ ۲۹۴ چاپ زمزم پبلشرز كراچي

بې عذره او بې له جبر او اکراه په قصده روژه خوړل کفار ه واجبوي
(۳۱).

په روژه کي مسواک وهل جايز دي که تازه مسواک وي او که وچ
وي په اوبو لنډوي يا نه وي روژه نه ماتوي. (۳۲)

که چيري دلانده مسواک لنډوالی يا يې يوه ريښه ترستوني
تيره سوله روژه يې ماته سوله صرف قضا سته. (۳۳)

په روژه کښي دمسواک ژوول نه دي پکار (۳۴)

دغائبو کريم يا پوډرا استعمالول په روژه کي مکروه دی که يې
خوند تير سوروژه هم ماته وي صرف قضا سته. (۳۵)

۱- فتاویٰ الهنديّة (علگيري): ۱/ ۲۰۵ الباب الرابع في ما يفسد وفي ما لا يفسد چاپ:

رشيدية كويته، قاموس الفقه: ۴/ ۲۹۰ چاپ زمزم پبلشرز كراچي،

۲- فتاویٰ الهنديّة (عالمگيري): ۱/ ۱۹۹ الباب الرابع في ما يفسد وفي ما لا يفسد

چاپ: رشيدية كويته، قاموس الفقه: ۴/ ۲۹۴ چاپ زمزم پبلشرز كراچي

۳- شرح مذهب: ۵/ ۳۱۸، جديد فقهي مسایل: ۱۲۸/ ۱ زمزم پبلشرز كراچي نه ده

ماته احسن الفتاوى: ۴/ ۴۴۵

۴- فتاوى عثمانى: ۲/ ۱۷۶ مكتبة المعارف كراچي، امداد الفتاوى: ۲/ ۱۴۰

۱۴۱، دارالعلوم كراچي

۵- جديد فقهي مسایل: ۱۲۸/ ۱ زمزم پبلشرز كراچي، كتاب الفتاوى: ۲/ ۲۸۲ زمزم

پبلشرز كراچي روزی کي مسایل كا انسايلكلوپيډيا: ۶۲ بيت العمار كراچي

يادونه : زموږ په هيواد کښي دسيابندي په نامه خوږه ولي ته ورته يوډول خوږ او تريخ مسواک سته خلک يې ډيرزيات کاروي ددې په اړه ماته څرگند حکم په لاس رانه غلۍ ځکه نوزه دادغانسوپه کريمو باندي قياسوم اګرکه تر هغوی لاهم په خوند او ذايقه کښي زيات دی په روژه کښي يې استعمالول مکروه دی او که يې خوند تر ستوني تيرسي روژه هم فاسده وي په روژه کي بايد دداسي مسواک څخه استفاده ونه سي . والله تعالی اعلم .

د نسواروپه کولو، اود سګريټوپه څکولوسره روژه ماتېږي او صرف قضا لازمېږي . (۳۶)

دچلم په څکولوسره روژه ماتېږي که يې ګټور وبولي اودخوند ، شوق يا نفسي شهوت او عادت دپوره کولو لپاره يې وڅکوي کفار هم باندي لازمېږي ځيني فقهاء دنسوارو او سګريټوپه هکله هم داډول دکفارې دلزوم خبره کوي . (۳۷)

٢٠ - فتاوی دارالعلوم دیوبند : ۲/۴۲۸ درالاشاعت ، روزی کي مسایل کا انسایکلو پیډیا : ۶۲ بیت العمار کراچی . جدید فقهي مسایل : ۱/۱۲۸ زمزم پلشرز کراچی

٢١ - مراقی الفلاح : ۳۶۴ ، جدید فقهي مسایل : ۱/۱۲۸ زمزم پلشرز کراچی ، فتاوی دارالعلوم دیوبند : ۶/۴۱۹ چاپ : حقانیة ملتان ، فتاوی حقانیة : ۱۸۸/ چاپ : دارالعلوم حقانیة اکوړه خټک

د پزي په نسوارو سره هم روژه ماتيږي. (۳۸)

د انهيلى په استعمال سره روژه ماتيږي صرف قضا سته. (۳۹)

يادونه: انهيلى يو ډول گيسي چلم دی د ساه لنډي مريضان يې دلږگري دمه سازي لپاره کاروي.

که خاوند او ښځه په خوښه کوروالي سره وکړي پر دواړو باندې کفار ه لازميږي که انزال وسي او که ونه سي په دواړو صورتو کښي کفار ه ورباندې سته (۴۰)

که څوک په قصده داسي يوشی و خوري چي هغه دخوراکي يا دوايي توکو څخه وي که لږ وي او که ډير کفار ه ورباندې واجب ده (۴۱).

۳۸- فتاوی دارالعلوم دیوبند: ۴۱۸/۶ چاپ: حقانیة ملتان، امدد الفتاوی: ۲

۱۳۹/ چاپ: مکتبه سید حمد شهید بالمقابل دارالعلوم حقانیة، فتاوی عثمانی: ۲/ ۱۹۲/ کتاب الصوم چاپ: مکتبه المعارف کراچی

۳۹- فتاوی حقانیة: ۴/ ۱۷۰ چاپ: دارالعلوم حقانیة اکوړه خټک روزی کي مسایل کا انسایکلوپیډیا: ۸۵ بیت العمار کراچی، کتاب الفتاوی: ۲/ ۲۷۷ زمزم پبلشرز

۴۰- فتاوی الهندیة (عالمگیری): ۱/ ۲۰۵ باب ما یوجب لقضاء والكفارة چاپ: رشیدیة کویتہ،

۴۱- فتاوی الهندیة (علگیری): ۱/ ۲۰۵ باب ما یوجب لقضاء والكفارة چاپ: رشیدیة کویتہ،

که څوک د سپېدو وروسته مسافرسې نو پاته ورځ روژه به نيسي
که يې د عذر يا پرته له عذر څخه وځوري صرف قضا ورباندې
سته. (۴۲)

که چا قی ووهی یا شیطان خطا ایستی دده دافکرسو چي روژه
مي ماته سوه باره يې روژه پسي وځوړل قضا پرسته نه کفاره .

که چا په قصده روژه وځوړل ورسته په قدرتي او اتفاقي توگه
دونه پسي ناجوړه سو چي روژه ځوړل ورته روا کيده اويا په هم
هغه ورځ مسافرسواو يا بڼځه په قصده روژه وځوري ورسته په
هغه ورځ حیض يا نفاس ورته رالی په دغه صورتو کښي صرف
قضا سته کفاره نسته او که په دغه صورتو کښي په قصده خپل
ځان ناروغه کړي بيا کفاره هم ورباندې سته. (۴۳)

هغه سپن بږي يا سپن سري چي دروژونيولو توان نه لري او ورځ
په ورځ د ضعيفتيا او کمزورۍ په لور روان وي هغوی کولای سي
چي روژې وځوري البته دهرې ورځي په عوض کښي به فديه
ادا کوي دافديه که دهرې ورځي دا جلا جلا ادا کوي او که يې
دمياشتي په شروع يا پای کښي په يو ځل ادا کوي ديوې ورځي

د فديې مقدار يوه مسكين ته دوه وخته عادي ډوډۍ وركول او يا في روژه د سړسايې هومره غنم يعني يو كيلو شپږ سوه گرامه (پاوكم دوه كيلو) يا دهغه قيمت وركول دي. (۴۴)

په روژه كښي وينه كښل يا وينه وركول روا ده البته كه كمزوره كيدى بيانو مكروه كاردى .

د ضرورت په خاطر په روژه كښي غاښ كښل يا دواپكښي ښودل پر واه نلري البته كوښښ به كوي ترڅو وينه ياد دوا اجزا ځني تيرنه سي او كه اړتيا نه وي بيا يې كښل مكروه دي. (۴۵)

كه چا په روژه كښي مسواك وواهه باره گمان سو چيروزه مي ماته سوه وروسته قصدا پسي وخوړل قضا او كفاره دواړه پرسته (۴۶).

”- تبیین الحقایق: ۱۹۴، ۲/۱۹۳ بیروت، ردالمحتار: ۲/۷۲ سعید آپ کی مسایل اور ان کا حل: ۵۹۹/۴، کفایت المفتی: ۶/۳۸۴ چاپ: اداره الفاروق کراچی، قاموس الفقہ: ۲۸۹/۴ چاپ زمزم پبلشرز کراچی، فتاویٰ عثمانی: ۱۹۱/۲ مکتبه المعارف کراچی

”- ردالمحتار: ۲/۳۹۶ چاپ: سعید، آپ کی مسایل اور ان کا حل: ۵۹۹/۴ چاپ: مکتبه لدهیانوی

”- فتاویٰ الہندیۃ (عالمگیری): ۱/۲۰۶ باب ما یوجب لقضاء والكفارة چاپ: رشیدیۃ کویتہ

که په روژه کښي څوک دخپلي ښځي او يادخپل اشناى ناپري تيري کړي قضا او کفار ه دواړه پرسته. (۴۷)

که څوک په روژه کښي په هيره سره خوراک ، څښاک يا جماع وکړي باره يې فکر سو چي روژه خومي ماته سوه باره يې پسي وخوړل کفار ه نسته باندي. (۴۸)

که چا قى وواهه باره يې گمان سو چي روژه مي ماته سوه نويې پسي وخوړل کفار ه نسته باندي او که دى په دې پوهيدئ چير روژه مي نه ده ماته بيا يې هم وخوړل کفار ه هم ورباندي سته. (۴۹)

که څوک احتلام سو (شيطان خطا ايستى) باره يې گمان سو چي روژه به مي ماته سوې وي نو قصد ا پسي وخوړل کفار ه نسته باندي (۵۰)

۳- فتاوى الهندية (عالمگيري): ۱/ ۲۰۳ الباب الرابع فيما يفسد وفيما لا يفسد

چاپ: رشيدية كويته

۴- فتاوى الهندية (عالمگيري): ۱/ ۲۰۶ باب ما يوجب لقضاء والكفارة چاپ:

رشيدية كويته

۵- فتاوى الهندية (عالمگيري): ۱/ ۲۰۶ باب ما يوجب لقضاء والكفارة چاپ

رشيدية كويته

۶- فتاوى الهندية (عالمگيري): ۱/ ۲۰۶ باب ما يوجب لقضاء والكفارة چاپ

رشيدية كويته

که څوک په قصده خپل ځان ژوبل کړي اوداسي حالت ته ورسيږي چي نورو روژه نيول ورته گرانه سي باره يې وځوري قضا او کفار دواړه پرسته. (۵۱)

په روژه کښي دسمال يا پتو لندول او پر ځان اچول بلا کراحت رواډي. (۵۲)

که څوک دروژې په حالت کښي دلمېدو پر مهال په اوبو کښي گوز يا پسکۍ واچوي روژه يې نه ده ماته البته له اړتيا پرته داسي کول روژه مکروه کوي. (۵۳)

په روژه کښي هرگړی لمېدل هم رواډي. (۵۴)

کوشني ته په تی ورکولو سره روژه اوودس نه ماتيږي. (۵۵)

“فتاوی الهنديه (عالمگیری): ۱/ ۲۰۶ باب ما یوجب القضاء والكفارة چاپ رشیدیه کویته

“فتاوی الهنديه (عالمگیری): ۱/ ۱۹۹ الباب الثالث فیما یکره للصایم ومالیکره چاپ رشیدیه کویته، التاتارخانیه: ۳/ ۳۹۸ رشیدیه چمن

“فتاوی الهنديه (عالمگیری): ۱/ ۱۹۹ الباب الثالث فیما یکره للصایم ومالیکره چاپ رشیدیه کویته

“فتاوی الهنديه (عالمگیری): ۱/ ۱۹۹ الباب الثالث فیما یکره للصایم ومالیکره چاپ رشیدیه کویته، دارالعلوم دیوبند: ۶/ ۴۰۷ چاپ: حقانیه ملتان

“فتاوی دارالعلوم دیوبند: ۶/ ۴۰۷ چاپ: حقانیه ملتان

دروژې پرمهال ځوان سړي ته دښځې سره غاړه په غاړه کيدل مکروه دي. (۵۶)

که چيري تې ورکونکې يا کوشنې لرونکې (حملداره) ښځه پرخان يا داوлад په هلاکت وبيرېږي روژه به خوري بيا به يې صرف قضا راوړي کفار نه سته ورياندي. (۵۷)

کله چي ښځي ته دورځي مهال حيض يا نفاس راسي روژه به خوري امساک به نه کوي البته په پټه به يې خوريمگر که ښځه دورځي مهال پا که سي يا کوشني بالغ سي يا کافر اسلام راوړي يا مسافر مقیم سي يا مريض جوړ سي يا ليونی پرسد سي په دغه ټولو صورتونو کښي به پاته ورځ امساک کوي دنورو سره د مشابهت په خاطر به شی نه خوري او دغه امساک يې په روژه کښي نه حسابل کيږي. (۵۸)

۵۶- فتاوی الهنديه (عالمگیری): ۱/ ۲۰۴ الباب الرابع فيما يفسد وفيما لا يفسد

چاپ: رشيدية کويته

۵۷- فتاوی الهنديه (عالمگیری): ۱/ ۲۰۶ الباب الخامس فی الاعذار التي تبیح

الافطار چاپ: رشيدية کويته

۵۸- فتاوی التاتارخانيه: ۲۸/ ۳ الفصل العاشر چاپ: رشيدية وعلوم اسلاميه چمن

فتاوی الهنديه (عالمگیری): ۱/ ۲۱۴ المتفرقات چاپ: رشيدية کويته، طحطاوي

على المراقبي: ۳۷۰

پاته ورځ امساک کول سره د قضا پر هر هغه چا واجب دی چې بې
عذره روژه وخوري يا ځني خوړل سي مثلاً یو سړی په دې گمان
خوراک وکړي چې ماخوستن دی لیکن هغه سپېدې راختلي وې
یا یې فکر وکړ چې لمر لوېدلی دی روژه یې ماته کړه هغه لالمر
ولاړوونه وولوېدلی. (۵۹)

که څوک په روژه کبسي دونه سخت وږي یا تېري سي چې پر ځان
باندي وبیريږي او یا یې دماغی توازن متاثره هغه ته روژه خوړل
روادي. (۶۰)

که څوک د سفر شروع کولو وړاندي روژه وخوري بیا سفر ته روان
سي قضا او کفاره دواړه پرسته او که دورځي مهال سفر ته روان
سور وژه یې ونه خوړل وروسته یو کار ورپېښ سو بیرته کور ته
راغی روژه یې په کور کبسي وخوړل باره بیرته روان سو پر دغه
سړي باندي قضا او کفاره دواړه لازم دي. (۶۱)

۱- فتاوی التاتارخانیه: ۳/۴۲۸ الفصل العاشر چاپ: رشیدیة و علوم اسلامیه
چمن، الموسوعة الفقهية الكويتية: ۲۸/۸۰ چاپ: ارگ بازار قندهار

۲- فتاوی الهندیة (عالمگیری): ۱/۲۰۷ الباب الخامس فی الاعذار التي تبیح
الافطار چاپ: رشیدیة کویتة، قاموس الفقه: ۲۸۹/۴ چاپ زمزم پبلشرز کراچی
فتاوی التاتارخانیه: ۳/۴۰۹ الفصل السابع چاپ: رشیدیة و علوم اسلامیه

۳- فتاوی التاتارخانیه: ۴۰۳، ۳/۴۰۶ الاسباب المبيحة للفطر چاپ: رشیدیة
کویتة، و علوم اسلامیه چمن، فتاوی حقانیة: ۴/۱۷۲، ۱۸۸ باب القضا

شوڪ چي دفديې ادا كولوس نه لري هغه دياستغفار ډير ډير وايي اودانيت دي وکړي چي که خدای تعالیٰ وس راکی فديه به ادا کوم (۶۲)

که چا خوروژې خوړلي وي کفارہ يې تراوسه نه وي ادا کړې فقط يوه کفارہ ادا کول د ټولو لپاره کافي ده اوبس. (۶۳)

که بنځي ته د کفارې ادا کولو پرمهال حيض راسي کفارې ته يې تاوان نه رسيږي. (۶۴)

که حايضه بنځه په روژه کښي يابيله روژې دحيض بندولو دوا وخوري او حيض يې بندسي روژه نيول اولمونځ کول ورباندي فرض دی دپاکي بنځي حکم لري اگرکه داسي کول دطب له لحاظه صحت ته تاوان رسوي بايد ډه ډه ترې وسي. (۶۵)

- والکفارة چاپ: دارالعلوم حقانيه، فتاوى الهندية (عالمگيري): ۱/ ۲۰۶ الباب الخامس فى الاعذار التى تبيح الافطار چاپ: رشيدية كويته،
 ۱- آپ کي مسایل اور ان کا حل: ۲۰۲/ ۴ چاپ: مکتبه لدهيانوي
 ۲- فتاوى الهندية (عالمگيري): ۱/ ۳۱۵ چاپ: رشيدية كويته، فتاوى التاتارخانيه: ۳/ ۳۹۴ وجوب الكفارة چاپ: رشيدية كويته، وعلوم چمن،
 ۳- البحر الرايق: ۱۹۴/ ۱ چاپ: ايچ ايم سعيد، فتاوى حقانيه: ۴/ ۱۸۰ چاپ: دارالعلوم حقانيه، روزى کي مسایل: ۷۳ چاپ: بيت العمار کراچي
 ۴- کتاب الفتاوى: ۲ تيسر احصه / ۲۸۴ چاپ: زمزم پبلشرز، فتاوى حقانيه: ۴/ ۱۵۸ چاپ: دارالعلوم حقانيه

که چيري حاملې ښځې ته دحمل پرمهال وينه راسي روژه يې نه ماتيري. (٦٦)

که دچا داگمان وو چي سپېدې لا نه دي چولي خوراک يايې خښاک وکړوروسته ورته معلومه سوه چي سپېدې چولي وې روژه ماته سوه البته صرف يوه قضا راوړل باندي لازمه ده. (٦٧)

که څوک درمضان فرضي روژو څخه پرته کومه بله روژه قصدا وخوري پر هغه باندي قضا سته كفاره نسته. (٦٨)

دسختي ناروغي له کبله هم روژه خوړل رواده صرف قضا لازميري. (٦٩)

که څوک په يوه ملک کښي روژې پوره کړي بيا چي کله خپل ملک ته راسي روژه لانه وي ختمه سوې نو پرداسي سړي باندي

٦٦- فتاوی حقانيه : ٤/١٥٧ چاپ: دارالعلوم حقانيه

٦٧- فتاوی حقانيه : ٨٦٤/١ چاپ: دارالعلوم حقانيه

٦٨- الدر المختار ٤/٢٠٤، چاپ: سعيد مراقي الفلاح ٣٧٠ چاپ: رشيديه آپ کي

مسائل : ٦١٥/٤ چاپ: لدهيانوي، کتاب الفتاوی : ٢/٣١١ چاپ: زمزم

٦٩- فتاوی الهنديه (عالمگيري) : ١/٢٠٧ چاپ: رشيديه کويته

د خلگو سره د مشابهت په خاطر روژې نیول واجب دي خوړل یې جایزه نه دي البته داروژه یې نفلي حسابل کیږي. (۷۰)

که د چا غالب گمان داوي چي دروژې نیولو له کبله مي مرض نور هم پسي زیاتېږي نو ده ته دروژې خوړل جایز دی دهاکتر پوښتني ته اړتیا نه سته. (۷۱)

که د چا زړه (معهه) راویشیږي یا اړې راوکاږي تروې یا ترخي اوبه یې خولې ته راسي پدې سره روژه نه ماتېږي اګر که تيري سي. (۷۲)

روژه مات وختي کول مستحب دی ناوخته کول نه دی پکار يعني چي څنګه لمړ ولويدي فوراً بايد روژه مات وسي البته که وریځ وه بیايې نو لږ ناوخته کول پکاردې او پیشلې ناوخته کول مستحب دی بې ځي ډیر هم نه چي روژه شکمنه سي. (۷۳)

که څوک د شپې مهال جنب سي پیشلې ته غسل ونه کړي نودي د خوراک څښاک يعني پیشلې لپاره اودس وکړي او يادي

۷۰- ردالمحتار: ۲/ ۳۸۴ چاپ: سعيد، فتاوی عثمانی: ۱۷۶، ۲/ ۱۷۷ مکتبه

المعارف کراچي آپ کي مسایل: ۶۴۷، ۴/ ۶۴۶ چاپ: مکتبه لدهیانوي

۷۱- فتاوی الهنديه (عالمگیری): ۱/ ۲۰۷ چاپ: رشیدیه کویته

۷۲- فتاوی رشیدیه کامل: ۳۷۷ چاپ: اداره اسلامیات،

۷۳- فتاوی الهنديه (عالمگیری): ۱/ ۲۰۰ چاپ: رشیدیه کویته

لږترلږه خوله اولاسونه پرېولي ورسته دي غسل وکړي که چيرې وخت پر کم سوسپېدې وچولې ده لاغسل نه وو کړی روژې ته يې تاوان نه رسيږي غسل دي په روژه کښي وکړي البته ښه داده چي دجنابت ورسته بلاوجه غسل ونه ځنډه وي. (۷۴)

ښځه که دروژې په حالت کښي سامان کښيږدي روژه يې ماتيږي البته صرف قضا ورباندي سته او که يې مخکي ايښی وي په نس کښي پاته وي روژه يې نه ماتيږي. (۷۵)

روژه په خورما يا اوبوسره ماتول ثواب او برکت لري. (۷۶)

دروژې په حالت کښي که چا دجنابت څخه غسل کاوه نو دپزي اوخولې پرېولو پر مهال دي احتياط کوي. (۷۷)

که څوک دلمرلوېدو وروسته روژه مات وکړي وروسته په طياره کښي سپورسي په هوا کښي لاهم لمر نه وي ډوب سوی دغه سړی

۷۴- فتاوی الهنديه (عالمگيري): ۱/ ۲۰۰ چاپ: رشيدية کويته، بدايع

الصايع: ۳۸، ۱/ ۱۵۱، کتاب الفتاوی: ۲ تيسرا حصه / ۲۹۹ چاپ: زمزم پبلشرز

۷۵- امداد الفتاوی: ۲/ ۱۵۹ چاپ: مکتبه سيد احمد شهيد بالمقابل درالعلوم حقانيه اکړه ختک.

۷۶- قاموس الفقه: ۴/ ۲۹۵ چاپ: زمزم پبلشرز کراچي

۷۷- فتاوی الهنديه (عالمگيري): ۱/ ۱۹۹ چاپ: رشيدية کويته

باید ترهغه مهاله امساک وکړي ترڅوپه هوا کښي هم لمر د وې
سي. (۷۸)

که څوک په طیاره کښي سپوروي لاندې دمځکي په اعتبار سره
د ماښام وخت را داخل سوی وي خو په هوا کښي لا هم لمر ولاړ وي
دغه سړی به په هوا کښي تر لمر لوېدو پوري انتظار کوي روژه به
نه ماتوي که یې ماته کړي قضا او کفاره دواړه پرسته. (۷۹)

د ماښام لمونځ وختي کول مستحب کاردی خودروژه مات کولو
لپاره یې ځنډول جایز دی خودونه نو هم نه چي بیخي د اسمان
ستوري راوخیږي. (۸۰)

۷۸- فتاوی حقانیه: ۴/۱۴۴ چاپ: دارالعلوم حقانیه کتاب الفتاوی: ۲ تیسرا حصه
۲۹۹/ چاپ: زمزم پبلشرز،

۷۹- کتاب الفتاوی: ۲ تیسرا حصه ۳۰۶/ چاپ: زمزم پبلشرز، فتاوی حقانیه
۴/۱۵۵ چاپ: دارالعلوم حقانیه، آپ کي مسایل: ۴/۵۵۶ چاپ: مکتبه د (روزی
کي مسایل کا انسایکلو پیډیا) کتاب په: ۲۱۰ مه صفحه چاپ: بیت العمار کښي
دمفتي محمد انعام الحق قاسمي صاحب دامسأله چي په غروب کښي دمځکي د وخت
اعتبار دی نه د قضا صحي نه ده اود عصر د جمهور و فقها وود فتوا څخه مخالفه ده او
حوالې یې هم د فلسفې په ځینو کتابو باندې ورکړي دي بنایي نوموړي رجوع کړې وي
اویایې وکړي. واللہ اعلم.

۸۰- کتاب الفتاوی: ۲/۳۰۵ چاپ: زمزم پبلشرز، کبيري ص: ۳۳۷، الجامع
للمزمذی، حدیث نمبر: ۶۹۹ وصحیح البخاري: ۱/۲۶۳، المسلم: ۱/۳۵۰ محشي

دجمعي (جماعت) دلمانځه لپاره په مسجد کښي روژه مات کول
جایز دی البته دمسجد دپاک ساتلو لپاره یو بند و بست کول
پکار دي. (۸۱)

دروژماته بعده هم دراتلونکي ورځي دروژې نیت کول صحي دی
او پیشلمی کول پنځله نیت دی ښه خوداده چي تر سپېدو مخکي
درا تلونکي روژې نیت وسي که چا تر سپېدو مخکي نیت نه وي
کړي نو دشرعی ورځي تر نیمايي پوري لانیت کولای سي شرعي
ورځ د سپیدو څخه تر لمر لوېدو پوري ده عرفي ورځ د لمر ختو څخه
تر لمر لوېدو پوري ده دشرعي ورځي نیمايي د عرفي ورځي
د نیمايي څخه ۴۰ دقیقې دمخه راځي. (۸۲)

پیشلمی کول ثواب او برکت لري او په بدن کښي دروژې
نیولو څوا کمښتیا پیدا کوي البته که څوک پیشلمی ونه کړي

۸۱- کتاب الفتاوی: ۲ تیسرا حصه ۳۰۱، ۳۰۰ چاپ: زمزم پلشرز،

۸۲- فتاوی الهنديه (عالمگیری): ۱/ ۱۹۵ چاپ: رشیدیة کویته

ردالمحتار: ۲/ ۳۷۷، کتاب الصوم، آپ کي مسایل اور ان کا حل: ۴/ ۵۴۵ مکتبه
لدھیانوي مراقی الفلاح مع الحاشیة الطحطاویة ص: ۳۵۳، ۳۵۲ چاپ: میر محمد
کتب خانہ.

هم يې روژې ته تاوان نه رسيږي د شپې چي بديږي دروژې نيت دي وکړي اوبس. (۸۳)

ترخوچي دمريض دجوړېدواميد وي ترهغو پوري دروژې په بدله کښي فديه ورکول نه صحي کيږي که جوړسواو دونه وخت يې پيدا کي چي دروژو قضا راوړي نو قضا راوړل باندي واجب ده او که يې دونه وخت هم نه کي پيدا چي قضا پکښي راوړي نونه قضا پرسته او نه فديه بلکه دفديې وصيت کول ورباندي لازم دي که يې وصيت هم ونه کړ وفات سونو داخروي مسوليت څخه دژغورني په موخه دي دده وارثان دده دروژو فديه اداکړي (۸۴).

که مسافر په سفر کښي روژې خوړلي وې خوسفر يې اړد سو تر مرگه پوري يې دونه وخت اقامت ونه کړ چي دروژو قضا پکښي راوړي په همدغه حالت کښي مړسو پرده باندي نه قضا واجبه ده اونه دفديې وصيت (۸۵)

۱- فتاوى الهندية: ۱/ ۱۹۵ چاپ: رشيدية كويته مراقي الفلاح مع الحاشية

ص: ۳۵۴ چاپ: مير محمد كتب خانه آپ كي مسایل: ۴/ ۵۴۸، ۵۴۷

۲- آپ كي مسایل: ۴/ ۵۹۳ چاپ: مکتبه لدهيانوي

۳- فتاوى الهندية (عالمگيري): ۱/ ۲۰۷ چاپ: رشيدية كويته

که څوک د سفر پر مهال دروژې نیت وکړي ویې نسي مگر بیرته
یې په سفر کښي ماته کړي کفار ه نسته بلکه قضا باندې
لازمیږي. (۸۶)

که مسافر مقیم سو دروژو قضا به راوړي فدی ه ورکول نه صحي
کیږي (۸۷)

که څوک په سعودي یا بل ملک کښي پوره دیرش ورځي روژې
ونيسي بیا خپل ملک ته راسي په خپل ملک کښي یې لاهم
روژه وي داسې به یوه روژه بله هم نیسي چي ټول ټال ۳۱ روژې
کیږي که یې ونه نیول بلکه وې وخوړلدهغې یوې ورځي قضا به
راوړي ځکه چي الله تعالی فرمائي : فمن شهد منكم الشهر
فليصمه. دارايه په عربو علماوو کښي د ډاکټرو هبه الزحيلي
دهندوستان په علماوو کښي دمفتي عبدالرحيم لاجپوري رحمه
الله او د پاکستان په علماوو کښي دمفتي محمد تقی العثماني
ده. (۸۸)

که څوک په خپل ملک کښي روژه نیول شروع کړي بیا بل ملک
ته ولاړسي هلته په ۲۹ باندې میاشت ولیدل سي او اختر سي او په

۸۶- احسن فتاوی : ۴/ ۴۵۸ چاپ : ایچ ایم سعید

۸۸- فتاوی الهندي (عالمگیری) : ۱/ ۲۰۷ چاپ : رشیدیة کویته

۸۸- کتاب الفتاوی : ۲ تیسرا حصه / ۲۹۶ چاپ : زمزم پبلشرز، لفقہ لاسلامي وادلتہ

۲/ ۶۰۷ مرتب

خپل ملک کښي يې په ۳۰ باندي اخترسي دده روژه پوره بلل کيږي دروژې په اخر کښي چي هرځای وي دهغه ځای احکام په ده باندي جاري کيږي ديوې ورځي قضا هم په ده باندي نسته. (۸۹)

که چا په خپل ملک کښي صرف ۲۸ روژې ونيولې بيا سعودي ته ولاړی هلته روژه بيخي ختمه سوې وه داسې به ددوو روژو قضا راوړي. (۹۰)

اوبه که ترڅې وي او که تروې په روژه کښي اودس په کول يا په خوله رغړول جايز دي روژې ته تاوان نه رسوي. (۹۱)

په روژه کښي سربښ په ناړولندول مکروه دي لکه ځيني کسان چي دلفافې بندولولپاره داسي کوي که ستوني ته شوه سي روژه هم ماتوي. (۹۲)

روژه په هر هغه شی باندي ماتيږي چي بدن ته دننه سي او که د بدن څخه ووزي په هغه سره روژه نه ماتيږي البته صرف دقي صورت مستثنی دی ځکه نو دويني په ورکولوي کښلوروژه نه

۸۹- کتاب الفتاوی: ۲ تیسرا حصه / ۲۹۰ چاپ: زمزم پبلشرز،

۹۰- فتاوی عثمانی: ۱۷۷/۲ مکتبة المعارف

۹۱- کتاب الفتاوی: ۲ تیسرا حصه / ۲۸۲ چاپ: زمزم پبلشرز،

۹۲- کتاب الفتاوی: ۲ تیسرا حصه / ۲۸۲ چاپ: زمزم پبلشرز،

ماتيږي دا که د ټيسته لپاره وي او د که بل شي لپاره وي البته د ضرورت پرته وينه کښل يا ورکول مکروه دي. (۹۳)

په روژه کښي شونډان سره کول جايز دي ځکه چي شونډان د بدن د باندې برخه ده که چيري خولې ته د ننوتو بيره وه بيا نو مکروه دي (۹۴)

که څوک په بس کښي وي او دروژې ماتولو لپاره کوم شی نه وي نو که روژه مات ديو خوراكي شي تر پيدا کيدو پوري وځنډوي پروانه لري (۹۵)

د قضايي روژو فديه په يوه ځای يوه مسکين ته ورکول جايز دي البته ښه داده چي ديوې ورځي دروژې فديه يوه مسکين ته ورکړل سي خو يوه مسکين ته به تريوې فديې کم نه ورکوي (۹۶)

ديوې مياشتي د دير شو ورځو فديه ۵۲ نيمي کيلو غنم کيږي او د درو مياشتو دنوي ورځو فديه ۱۵۷.۵ کيلو غنم کيږي له دې څخه نور حساب په خپله وکړئ! دلمانځه فديه هم د سرسايې هومره ده ديوې شپې او ورځي ټول لمونځونه د وترو په ګډون

۳- کتاب الفتاوی: ۲ تیسرا حصه / ۲۸۲ چاپ: زمزم پبلشرز،

۴- کتاب الفتاوی: ۲ تیسرا حصه / ۲۸۲ چاپ: زمزم پبلشرز،

۵- کتاب الفتاوی: ۲ تیسرا حصه / ۳۰۲ چاپ: زمزم پبلشرز،

۶- احسن الفتاوی: ۴ / ۴۳۱ چاپ: ایچ ایم سعید

شپږدي پنځه فرض يو واجب نو ديوې ورځي دلمنځو فديه لس
نيم كيلو غنم كيږي پدې حساب سره نو ديوې مياشتي دلمنځو
فديه ۳۱۵ كيلو غنم سوه او ديوه كال دلمنځونو فديه
۳۷۸۰ كيلو غنم كيږي (۹۷)

دڅو روژو فديه يوه مسكين ته ورکول هم روا ده البته يوه مسكين
ته تريوې فديې کم ورکول روانه دي (۹۸)

څوک چي دروژې په مبارکه مياشت کښي بې له عذره برملا
دخلگو په مخکي په قصده روژه خوري داسي سپړی فاسق فاجراو
داسلام دښمن بلل كيږي دداسي سپړی وژل روادي ترڅو بل څوک
داسي جرأت ونه کړي البته دمسلمان ځواکمن امير او خليفه په
امراو حکم سره يې وژل روادي نه په خپل سر. (۹۹)

۳- آپ کي مسایل: ۴/۶۰۱ چاپ: مکتبه لدهيانوي، ردالمحتار: ۲/۴۷۸، ۷۲

چاپ: سعيد جوهرة: ۱/۱۴۷ رشيدية

۴- کتاب الفتاوى: ۲ تيسرا حصه/ ۲۹۱ چاپ: زمزم پبلشرز، محمودية: ۱۰/۱۷۷،

الدر المختار: ۲/۷۴ سعيد

۵- البحر الرايق: ۱/ ۲۹۹ چاپ: رشيدية، فتاوى المتانة د: علامة بوبکاني: ۲

۳۶۵ چاپ: عمريه کويته محمودية: ۱۰/۱۶۳ چاپ: اداره الفاروق

دڅوروژوفديه په يوه ځای دروژې په سر يا په پای کښي
اويادهري ورځي دا جلا جلا اداکول جايزده هرډول چي يې
ادا کوي هغسي صحي ده کومه پابندي نه لري. (۱۰۰)

په تی ورکولوسره دښځي اودس او روژه نه ماتېږي. (۱۰۱)

که څوک دتندي له کبله روژه وخوري قضا ورباندي سته کفاره
نسته. (۱۰۲)

که یوسړی زیات تېري وي روژه خوړل ورته رواده که يې ونه
خوري دتندي له کبله ومري ثواب يې سته. (۱۰۳)

که خاوند روژه نه وي نيولې دښځي يې روژه وي باره
خاوند کوروالي ورسره وکړي دښځي يې دافکرسي چي په روژه

۱۰۰- فتاوی الهنديه (عالمگیری): ۱/ ۱۰۷ چاپ: رشیدیه کویته، محمودیه

۱۰۱- ۱۹۰/ ۱۰ چاپ: ادار الفاروق

۱۰۲- البحر الرایق: ۲۷۸/ ۲ چاپ: سعیدروزی کي مسایل ک انسایکلو پیدیا: ۹۰ چاپ:

بیت العمار

۱۰۳- فتاوی الهنديه (عالمگیری): ۱/ ۱۰۷ چاپ: رشیدیه کویته

۱۰۴- فتاوی دارالعلوم دیوبند: ۶/ ۴۲۴ چاپ: حقانیه ملتان

کښي ښايي کوروالي کول جا يزوي په دغه صورت کښي په
ښځي باندي قضا او کفاره دواړه لازم دي (۱۰۴)

که چاپیشلمی نه وو کړی ترماپښینه پوري شکمن ووچي روژه
ونیسم که یا ماپښین یې روژه ماته کړه قضا ورباندي سته نه
کفاره (۱۰۵)

دهري ورځي روژې نیولولپاره جلا جلا نیت کول ضروري دی
درمضان د ټولي میاشتي لپاره یونیت بسنه نه کوي (۱۰۶)

که سهار د لمړختوپرمهال دیوسړی دا فکر سوچي لمړلوېدی نو
یې روژه وخوړل وروسته لمراوختی باره یې فکر سو قضا سته
کفاره نسته (۱۰۷)

په روژه کښي په قصده داگریټی، سپلنیو، عودویادیته ورته
شیانودودکشول جایزنه دي که دادودستوني ته شوه سو روژه

ماتوي البته دعطوړلگول اوبويول پروانه لري که څه هم په قصده وي (۱۰۸)

دلوکولولپاره دروژې خوړل روانه دي ځکه دشرعي ضرورت نه بلل کيږي (۱۰۹)

دزهرجن حيوان په چيچولو او خوړلو سره دروژاتي روژې ته تاوان نه رسيږي (۱۱۰)

دښځولپاره که محرم حافظ وو نو پکارده چي په هغه پسي په کور کښي تراويح وکړي او حافظ وي خو نامحرم وي نو کولای سي چي ترپردې شاته تراويح پسي وکړي او که دا هم نه وي نو دي دالم ترکيف تراويح دي يوازي وکړي دښځولپاره هر هغه طرز صحي دي چي پرده ناکه وي. (۱۱۱)

۱۰۸- کتاب الفتاوى : ۲ تيسرا حصه / ۲۷۹، ۲۷۸ چاپ: پبلشرز کراچي بحواله

ردالمحتار: ۲/۳۶۶ چاپ: سعيد

محمودية: ۱۵۶، ۱۵۸/۱۰ چاپ: اداره الفاروق مراقى الفلاح ص: ۶۵۹ چاپ:

قديمي قاضي خان: ۲۰۸/۱ رشيدية

۱۰۹- فتاوى حقانية: ۴/۱۶۱ چاپ: دارالعلوم حقانية اکوړه خټک

۱۱۰- فتاوى حقانية: ۴/۱۶۱ چاپ: دارالعلوم حقانية اکوړه خټک، الاختيار لتعليل

المختار: ۱۳۳/۱ بيروت

۱۱۱- آپ کي مسایل: ۴/۱۹۸ چاپ: مکتبه لدهيانوي

محرم هر هغه چاته ويل كيږي چي دهميشه لپاره نكاح ورسره حرامه وي. (۱۱۲)

شل ركعته تراويح په يوه نيت كول هم صحي دي ځكه دملا الله اكبر ته انتظار كول په خپله نيت دى. (۱۱۳)

په ناسته تراويح كول بې له عذره هم جايز دي البته ثواب يې دولاړي په نيمى دى. (۱۱۴)

تراويح مؤكد سنت ديهم دنارينه وولپاره او هم دنبځينه ولپاره (۱۱۵).

تراويح د مطلق لمانځه يانفلوپه نيت سره كول هم صحي دي. (۱۱۶)

الفتاوى التاتارخانية: ۳/ ۴۷۵ رشيدية وعلوم اسلامية چمن

الفتاوى السراجية: ۱۱۹ چاپ: المكتبة المعرفية، البحر الرايق: ۱/ ۲۹۴ رشيدية

الفتاوى السراجية وحاشيتها: ۱۱۹ چاپ: المكتبة المعرفية، البحر الرايق: ۲/ ۶۸ رشيدية

الفتاوى السراجية: ۱۱۹ چاپ: المكتبة المعرفية، الحاوي القدسي: ۱/ ۲۴۷ چاپ: دار النوادر دمشق

المحيط البرهاني: ۲/ ۱۸۴ بيروت، بدايع الصنايع: ۱/ ۲۸۸ بيروت، - البحر الرايق: ۱۹۶/ ۱ رشيدية

تراويح په جمع کول واجب کفایي دی که ټولو پرېښودی ټول
گنهاره دي. (۱۱۷)

اته رکعت تراويح کول جایزه دي. (۱۱۸)

که دخپل محل په مسجد کښي د ختم تراويح نه کېدلې نوبل
مسجد ته د ختم تراوولپاره تلل جایزه دي. (۱۱۹)

په مزدوري یا تنخواباندې تراويح ورکول هم ناجایزه دي او اجرت
یا مزدوري پر اخستل هم ناجایزه ده اخستونکي او ورکونکي
دواړه گنهاران دي ځکه چي پر طاعاتو او عباداتو باندې اجرت
اخستل ناروادی البته متاخرینو علماوو د ضرورت په وجه
استاذي ، امامت ، اذان ، دیني ښوونه او روزنه وغیره له دغه
حکم څخه مستثنی کړي دي په تراويح کیدو قران شریف او رول
فقهاو په دیني ضروریاتو کښي نه راوړي ځکه چي تراويح دالم
ترکیف داهم کیږي کوم حافظ چي د تراووپه عوض کښي پیسې
غواړي یا پیسې ټاکي په هغه پیسې لمونځ کول مکروه
تحريمي دی تر هغه دالم ترکیف تراويح کول ښه دي که د حافظ

۱۱۷- الحاوي القدسي: ۱/ ۲۴۹ چاپ: دار النوادر دمشق

۱۱۸- آپ کي مسایل: ۴/ ۱۶۴ چاپ: مکتبه لدھیانوي

۱۱۹- البحر الرایت: ۲/ ۷۴ رشیدیة، آپ کي مسایل: ۴/ ۱۸۷ چاپ: مکتبه لدھیانوي

داخيال نه وو چي پيسې به اخلم او بيا يو چا يوشی يا پيسې په هديه کښي ورکړې نواختل يې صحي دي او په کوموسيمو کښي چي دپيسو اخستل رواجوي که يې ورنه کړي خوابده وي هلته دهديې اخستل هم ناجايز ده هداما جمعته من عبارت الا کابرو مفاهيمهم نور الله مراقيدهم ومقابيرهم. (۱۲۰)

په بيري وهونکي او خريوونکي امام پسي که حافظ وي او غير حافظ لمونځ او تراويح کول مکروه تحريمي دي. (۱۲۱)

دختم په تراوو کښي امام ته پکارده چي يو ځل په زوره بسم الله الرحمن الرحيم پرته دسورة النمل دبسم الله څخه ولولي ترڅو دمقتديانو په حق کښي هم قران کريم ختم سي که يې ونه وايي نو دحافظ په حق کښي خو قران کريم ختم سو ليکن دمقتديانو په حق کښي لاهم ناقص دی ځکه چي بسم الله که دهرسورت

۱۲۰- تاليفات رشيدية: ۳۲۴ چاپ: اداره اسلاميات لاهور، ردالمحتار: ۵
 ۳۳۴/ چاپ: بيروت، آپ کي مسایل: ۱۸۸/۴ چاپ: مکتبه لدهيانوي، فتاوی
 دارالعلوم ديوبند: ۳۶۵، ۲/۳۶۳ دارالاشاعت کراچي
 ۱۲۱- آپ کي مسایل: ۱۸۸/۴ چاپ: مکتبه لدهيانوي

جزبالاتفاق نه ده نو دقران کریم دایاتونو څخه یو آیت خو
بالاتفاق ده. (۱۲۲)

ټوله روژه تراویح کول ځانته مؤکد سنت دي او په تراوو کښي
یو ځل قران شریف ختمول ځانته علیده سنت دی هغه خلک چي
په لس پنځلس ورځو کښي قران شریف په تراوو کښي ختم کړي
دختم سنت یې اداسوالبته دتراووسنت یې لاپرغاړه پاته دی
دروژې ترپایه پوري به تراویح کوي تراویح به نه پریرېدي یا
دختم او یا دالم ترکی دا ځکه چي تراویح نه ختمیږي که څوک
یو سنت اداکړي بل سنت به عذره پریرېدي گنهگاره بلل
کیږي. (۱۲۳)

یادونه: زمونږ په سیمه کښي متاسفانه ځیني امامان ددنیوي
گټولاس ته راوړلوپه خاطر دالم ترکی پرتراووباندي هم ختم
جوړه وي او وایي نورنو تراویح ختمي سوې حال داچي تراویح

*** - فتاوی الهنديه (عالمگیری): ۱/ ۱۱۷، ۱۱۸ چاپ: رشیدیه کویته آپ کي
مسایل: ۱۸۷/ ۴ چاپ: مکتبه لدھیانوي، البحر الرایق: ۱/ ۲۳۰ چاپ: رشیدیه
مجموعه الفتاوی لکنهوي: چاپ: دیوبند وغیرها من الکتب

*** - فتاوی الهنديه (عالمگیری): ۱/ ۱۲۱ چاپ: رشیدیه کویته آپ کي
مسایل: ۱۸۷/ ۴ چاپ: مکتبه لدھیانوي، الجوهرة النيرة: ۱/ ۳۸۷ رشیدیه

دروژې ترپايه پوري کول سنت دي دا که دالم ترکي وي او که د ختم.

د راجح قول له مخي په نابالغ هلک پسي تراوې کول جايز نه دي (۱۲۴)

په يوه شپه په تراوو کبني دقران شريف ختمول صحي نه دی (۱۲۵)

په يوه شپه دوه ځايه مکملې تراويح ورکول جايز نه دي (۱۲۶)

په تراوو کبني قران شريف دونه تيز ويل چي د حروفو ادا کولو ته هيڅ پام لرنه کيږي اودا ډول چابکي تراويح کول نا جايز دي (۱۲۷)

۳- فتاوى الهندية: ۱/۱۱۷ چاپ: رشيدية كويته، محيط البرهاني: ۲/۳۹۵

بيروت فتاوى السغدي: ۱/۹۶ بيروت، الجوهرة النيرة: ۱/۲۴۱ رشيدية

۴- قاموس الفقه: ۲/۴۵۱ چاپ: زمزم پبلشرز

۵- فتاوى الهندية (عالمگيري): ۱/۱۱۶ چاپ: رشيدية كويته، البحر الرايق

: ۲/۷۴ چاپ: رشيدية

۶- فتاوى الهندية (عالمگيري): ۱/۱۱۷ چاپ: رشيدية كويته

که چیري په تراوو کښي دحافظ څخه یوخوا یا تونه پاته سي
بیرته یې راگرځول ښه کار دی په داغه رکعت کښي یا په بل
رکعت کښي (۱۲۸)

که څوک دالم ترکی په تراوو کښي یا په نورو لمنځو کښي په
هیره سره ځیني سورتونه شا ومخ بې ترتیبه ووايي لمونځ یې
مکروه لا نه دی کې په قصده ووايي بیانول مونځ صرف مکروه
کیږي فاسد یږینه. (۱۲۹)

که امام ددوور کعتو تراوونیت وکړی په دوهم رکعت باندي نه
کښېنستی دریم او څلورم یې هم پسي وکړی په اخر کښي یې
سجده سهوه وکړه دصحي قول له مخي په دغه صورت کښي
صرف دوه رکعت ته تراویح صحي سوې اوبس. (۱۳۰)

په تراوو کښي دهر و څلور ورکعتو بعه دڅلور ورکعتو په اندازه
کښېنستل مستحب کار دی البته که چیري په خلکو باندي دونه

۳۸- فتاوی الهندیة (عالمگیری): ۱/ ۱۱۸ چاپ: رشیدیة کویته

۳۹- الدر المختار مع الشامی: ۱/ ۵۴۶، ۵۴۷ چاپ: سعید، آپ کی مسایل: ۴

۱۹۲/ مکتبه لدهیانوي

۴۰- البحر الرایت: ۲/ ۷۲ چاپ: رشیدیة، آپ کی مسایل: ۴/ ۱۹۲ چاپ: مکتبه

لدهیانوي

اندازه ناسته غمېدله بيا دي تردې لږ کښېني مگر يېخي دونه لږ ناسته هم نه ده په کار چي خلگ اوبه لانه سي پکښي چنلای په دغه ناسته کښي دخلگو اختيار دی که تسبيحات وايي او که دغسي چپ کښيني. (۱۳۱)

ترېنه اواز لرونکي حافظ هغه څوک بهتر دی چي توري او حروف ښه ادا کوي اگر که داوازله خواپاته وي. (۱۳۲)

په يوه مسجد کښي دوه ځلي تراويح کول مکروه دي (۱۳۳)

که يو امام فرض لمونځ ورکړي اوبل تراويح ورکړي پروا نه لري او داډول که چيري دوو نفرو په گډه تراويح ورکولې نو په دوور کعتودې دابل ته نه پرېږدي بلکه څلور دي پوره کړي دامستحب عمل دی (۱۳۴)

۱۳۱- فتاوی الهنديه (عالمگيري): ۱/ ۱۱۵ چاپ: رشيدية کويته، رمضان المبارک

کي فضایل وبرکات: ۹۳ چاپ: دارالعلوم کراچي

۱۳۲- فتاوی الهنديه (عالمگيري): ۱/ ۱۱۶ چاپ: رشيدية کويته،

۱۳۳- فتاوی الهنديه (عالمگيري): ۱/ ۱۱۶ چاپ: رشيدية کويته

۱۳۴- فتاوی الهنديه (عالمگيري): ۱/ ۱۱۶ چاپ: رشيدية کويته

دتيري شپې فاسدسوي دوه رکته تراويح بله شپه د تراو په نيت په جمه راگرځول مکروه دي. (١٣٥)

که د چاڅخه تراويح پاته سوې قضا نه لري نه په جمع اونه يوازي. (١٣٦)

که امام سلام وگرځوي په مقتديانو کښي يوه ويل درې رکته مووکړه بل ويل يا دوه رکته وسوه نوملادي په خپلي رايي باندي عمل وکړي که يې پر خپلي رايي باندي هم باور نه درلود دهغه چا په قول دي وکړي چي دده په اند رښتني سړي وي (١٣٧)

دهرو دوو رکعتو تراوولپاره جلاجلانيت کول ضروري نه دی. (١٣٨)

که چا دماخوستن فرض لمونځ اوسنت نه وي کړي دهغه تراويح نه صحي کيږي لومړی بايد دماخوستن لمونځ او سنتونه وکړي وروسته تراويح وکړي ځکه چي تراويح دماخوستن دلمانځه تابع

^{١٣٥} - قاموس الفقه: ٢/٤٥٠ چاپ: پبلشرز کراچي

^{١٣٦} - فتاوی الهنديه (عالمگيري): ١١٧/١ چاپ: رشيدية کويته

^{١٣٧} - فتاوی الهنديه (عالمگيري): ١١٧/١ چاپ: رشيدية کويته

^{١٣٨} - البحر الرايق: ١ / ٢٩٤ چاپ: رشيدية. فتاوی الهنديه (عالمگيري): ١١٧/١ چاپ: رشيدية کويته

دي په همدې خاطر امام ابوحنيفه رحمه الله فرمايي که چاته معلومه سوه چي دماخوستن لمونځ موبې اودسه کړی دی اوتراويح اووتر مو په اوداسه کړي دي نو دماخوستن لمونځ اوسنت به دتراووسره بيرته راگرځوي وتر به نه راگرځي ځکه چي تراويح دماخوستن دلمانځه تابع دي وتر تابع نه دي. (۱۳۹)

دخلگودکهای په وجه دختم تراويح پريښودل جايز نه دي. (۱۴۰)

په تراووکي التحياتويوازي ترعبده ورسوله پوري ويل او اللهم صل او اللهم ربنا پريښودل جايز دي که پرخلگوغميدل خوچي وويل سي ډيره ښه خبره ده. (۱۴۱)

که دچاخه يوڅه تراوې تيروي سوي وې دملاسه يې وتر وکړه وروسته يې پاته تراوې راوگرځولې دا جايز دي (۱۴۲)

۳- فتاوى الهندية (عالمگيري): ۱/ ۱۱۵ چاپ: رشيدية کويته

۳- فتاوى الهندية (عالمگيري): ۱/ ۱۱۷ چاپ: رشيدية کويته

۳- فتاوى الهندية (عالمگيري): ۱/ ۱۱۷ چاپ: رشيدية کويته

۳- الفتاوى السراجيه: ۱۲۰ چاپ: مکتبه معروفیه کويته

په تراووکښي دقران کريم د ختم پرمهال چي کله قل اعوذ برب
الفلق او قل عوذ برب الناس ووايي نوپه لومړي رکعت دي رکوع
وکړي په دوهم رکعت کښي دي الحمد لله او دبقرې سورت تر(هم
المفلحون) ووايي. (١٤٣)

په تراووکښي دولاړ سړي اقتدا په ناست امام پسي صحي
ده (١٤٤)

د تراوو پرتله هر ډول نفل په جمه کول جايز نه دي بلکه هغه انفرادا
کيږي (١٤٥)

په تراووکښي مقتدي ته دانه ده پکار چي ترهغو ناست وي
ترڅوملا رکوع ته ځي نودی راو لاړيږي ځکه د دستيا، کهالی
علامه او د منافقينو سره مشابهت دی (١٤٦)

د ٢٧ په شپه ختم کول ښه کار دی (١٤٧)

١- الفتاوى السراجيه: ١٢٠ چاپ: مکتبه معروفیه کویته

٢- البحر الرایق: باب الامامة: ١/ ٣٨٧ رشیدیه

٣- البحر الرایق: بابا لوتروا لوفل: ٥٦/ ٢ رشیدیه

٤- البحر الرایق: باب ادراک الفریضة: ٧٥/ ٢ چاپ: رشیدیه

٥- فتاوى الهندية (عالمگیری): ١/ ١١٨ چاپ: رشیدیه کویته

معتكف كه دگرمي په خاطر صرف ديخوالى لپاره غسل كولوته
دمسجد څخه ووتي اعتكاف ئي فاسد سو البته دواجب غسل
لپاره وتلاى سى لكه دجنابت او احتلام. (۱۴۸)

معتكف كه بې عذره لږگري هم دمسجد څخه ووزي اعتكاف ئي
فاسد يږي اكر كه په هيره سره وي. (۱۴۹)

بنځه په كوركي دميره په اجازه اعتكاف كولاي سي كه بې
اجازې ورولو يږي ميره ئي دا اعتكاف څخه رايستلاي سي (۱۵۰)

۳۸- كفايت المفتى ج: ۶ ص: ۴۰۲ چاپ: اداره الفاروق احسن الفتاوى ج: ۴ ص: ۵۰۷
باب الاعتكاف چاپ: سعيدا مداد الفتاوى كتاب الصوم والاعتكاف ج: ۲
ص: ۱۸۴ چاپ دارالعلوم ك فتاوى عثمانى ج: ۲ ص: ۱۹۶ فتاوى نمبر ۱۴۷۶
عالمگيرى ج: ۱ ص: ۲۱۳ چاپ: رشيدية ردالمحتار ج: ۲ ص: ۴۴۵ چاپ: سعيد
المتانة فى مرمة الخزانة ص: ۳۷۸ خير الفتاوى: ۱۳۲/۴ امدادية دفتاوى فريدي
ج: ۲ ص: ۱۹۶ چاپ: صوابي قول دعم فساد دپورتنى نورو په مقابل كي مرجوح دي
والله اعلم.

۳۹- قاضي خان. كتاب الصوم، فصل فى الاعتكاف ج: ۱ ص: ۲۲۲، رشيدية
ردالمحتار، باب الاعتكاف ج: ۲ ص: ۴۴۷ چاپ: سعيد عالمگيرى: كتاب الصوم
باب الاعتكاف ج: ۱ ص: ۲۱۲ چاپ رشيدية فريدي ج: ۲ ص: ۲۰۰ چاپ زروبي
صوابي آپ كى مسائل ج: ۴ ص: ۶۲۶ اعتكاف كى مسائل احسن الفتاوى ج: ۴
ص: ۵۰۷.

بښځه به د کور په هغه حصه کې اعتکاف ته ورلویږي چې دې دلمانځه لپاره ټاکلې وي په نا ټاکلې ځای کې ئې اعتکاف نه صحیح کیږي (۱۵۱)

که دا اعتکاف په دوران کې بښځې ته حیض (میاشتني مریضې) راسي اعتکاف ئې فاسد سو. (۱۵۲)

بښځه که دمیره په اجازه اعتکاف ته ورلویږي بیایې میره دا اعتکاف څخه نسې را ایستلای. (۱۵۳)

۱۰- احکام القرآن (لفظ احمد عثمانی) ج: ۱ ص: ۲۷۱ چاپ: اداره القرآن والعلوم الاسلامیه کراچی

۱۰۱- مراقی الفلاح شرح نورالایضاح کتاب الصوم باب الاعتکاف ص: ۶۹۹

چاپ: محمدیه اباسین روډ چمن، و بیروت بحر الرائق جزء: ۲ ص: ۳۰۱

۱۰۲- بدائع الصنائع: باب الاعتکاف ج: ۲ ص: ۱۱۶ چاپ: دارالکتب العلمیه بیروت

الطبعة الثانية: ۱۴۰۶ آپ کی مسائل ج: ۴ ص: ۶۲۸ اعتکاف کی مسائل .

۱۰۳- التجرید: ۱۶۱/۳ رقم المسألة: ۴۰۶ مکتبه ارغ بازار قندهار محمودیه

: ۱۰/۲۵۱ اداره الفاروق کراچی.

بئخه په خپل ټاکلي اعتکاف ځای کېښي داعتكاف پرمهال ډوي پځولاي سی. (۱۵۴)

داعتکاف کولولپاره څوک په مزدوري نیول جایز نه دی (۱۵۵)

دروژي پر شلمه (دیویشتم شپه) تر لمړلویدو مخکي اعتکاف ته دوړلویدو وخت دی (۱۵۶)

معتکف د جمعي د لمانځه لپاره بل مسجد ته تلای سي البته د لمانځه اوسنتو کولو وروسته به فوراً خپل داعتكاف مسجد ته راځي. (۱۵۷)

نابالغ هلک هم اعتکاف کولای سی. (۱۵۸)

^{۱۵۱} - محمودیه: ۱۰/۲۵۱ اداره الفاروق کراچی

^{۱۵۰} - مسایل رفعت قاسمي ج: ۴ ص: ۱۱

چاپ: سيد احمد شهيد، خير الفتاوى: ۴/۱۳۸، امدادیه ملتان درالعلوم دیوبند: ۶/۳۱۶ دارالاشاعة لاهور

^{۱۵۱} - احکام القرآن: ج ۱ ص ۲۷۰ دظفر احمد عثمانی چاپ: اداره القرآن کراچی فتاوی

محمودیه: ج ۱ ص: ۲۶۶ باب الاعتکاف چاپ: اداره الفاروق کراچی نجم الفتاوى ج

۳: ص: ۳۰۷ چاپ: یاسین القرآن کراچی

^{۱۵۷} - آپ کی مسائل ج: ۴ ص: ۶۳۰ اعتکاف کی مسائل چاپ: مکتبه

لدهیانوي شهيد - فتاوى قاضى خان على الهندية ج: ۱ ص: ۲۲۱ رشيدية

په کم مسجد کی چی پنځه وخته لمونځ عملاً په جمعه نه کیږي
هله اعتکاف نه صحیح کیږي. (۱۵۹)

د مسجد شاوخوا چار دیوالی، حجری، اود مسجد اړونده ساحه په
مسجد کښي نه شمیرل کیږی ځکه نو د اعتکاف په ساحه کښي
هم داخله نه ده. (۱۶۰)

د ننه اود باندی مسجد په اعتکاف کی یو ډول حکم لري. (۱۶۱)

د مسجد مناره که په مسجد کښي جوړه وه او یا د باندی وه
خو دروازه ئي مسجد ته را خلاصه وه دا په مسجد کښي داخله بلل
کیږي. (۱۶۲)

^{۱۵۸}- البحر الرائق: ج ۲ ص: ۳۲۲ رشیدیة آپ کی مسائل: ج: ۴ ص: ۶۲۷۰

اعتکاف کی مسائل چاپ: مکتبه لدھیانوي شهید

^{۱۵۹}- نورالایضاح ص: ۱۵۱ باب الاعتکاف مکتبه حنفیة کویتہ نجم الفتاوی ج: ۳
ص: ۳۱۲ یاسین القرآن کراچی.

^{۱۶۰}- الموسوعة الفقهية: ج: ۵ ص: ۲۲۵ چاپ: میا عبد الحکیم کتب خانہ ارگی
بازار قندهار

^{۱۶۱}- الموسوعة الفقهية: ج: ۵ ص: ۲۲۵ چاپ: میا عبد الحکیم کتب خانہ ارگی
بازار قندهار

^{۱۶۲}- الموسوعة الفقهية: ج: ۵ ص: ۲۲۵ چاپ: میا عبد الحکیم کتب خانہ ارگی
بازار قندهار

په وتلو کي د ټوله بدن وتل معتبر دی د بدن د بعضي حصي لکه
سريالاسونو په وتوسره اعتکاف نه فاسد يږي دا ډول که يوه
پښه دننه بله دباندې وي اعتکاف نه فاسد يږي که دواړه پښي
دباندي ووتلي اعتکاف فاسد يږي. (۱۶۳)

که داړتيا پر مهال څوک نه وي د پيشلمي، روژه مات
اونورو خورا کي توکو د راوړلو لپاره معتکف وتلای سی البته که
د راوړلو څوک و بيا د يادسوي کارونو لپاره وتل اعتکاف باطله
وي. (۱۶۴)

که څوک په خپل کور کي په قضای حاجت (چکر) کولو آموخته
وي بل ځاي تي زړه نه غواړي هغه کولای سي دخپل کور تشناب
يا بيت الخلاء ته ولاړ سي. (۱۶۵)

^{۱۶۳} - الموسوعة الفقهية: ج: ۵: ص: ۲۲۵ چاپ: ميا عبد الحکيم کتب خانہ اری
بازار قندهار بحواله فتح الباري: ج: ۴: ص: ۲۸۲ و صحیح مسلم ج: ۱: ۲۴۴ و فتاوي
محمودية: ج: ۱۰: ص: ۲۶۴ باب الاعتکاف چاپ: اداره الفاروق کراچي .
^{۱۶۱} - فتاوي محمودية: ج: ۱۰: ص: ۲۶۵، ۲۳۶، ۲۸۱ چاپ: اداره الفاروق کراچي
بحر الرائق ج: ۲: ص: ۲۳۰ باب الاعتکاف رشيدية مراقي الفلاح ص: ۷۰۴ چاپ
: قديمي ونهر الفائق ج: ۲: ص: ۴۷ چاپ: امداديه ملتان
^{۱۶۵} - نهر الفائق ج: ۲: ص: ۴۶ چاپ: امداديه ملتان ورد المحتار ج: ۲: ص: ۴۴۵ سعيد
کراچي هندية: ج: ۱: ص: ۲۱۲ الباب السابع چاپ: رشيدية

چي د کلي او محل په يوه مسجد کښي اعتکاف وسي
د نورو کليوالو غاړي خلاصيزي البته غوره داده چي په هر مسجد
کښي اعتکاف وسي لکه تراويح چي کيږي. (۱۶۶)

د اعتکاف کولو پر مهال معتکف ته کوروالي (نزدیکت) کول
ناجایزه ده که يي وکړه اعتکاف يی باطل سودا که دورځي وي او
که د شپي په مسجد کښي وي او که دباندې. (۱۶۷)

معتکف کولاي سي چي په تلور اتلو کښي د مريض پوښتنه
او يا نوري د ضرورت خبري وکړي البته عليده دريدل جایزه دی
(۱۶۸)

^{۱۶۶} - مجموعه رسائل اللکنوي ج: ص: ۱۶، ۱۷، ۱۹ باب (الاسعاف في حکم
الاعتکاف) چاپ: انتشارات احمد جام. نجم الفتاوى ج: ۳ ص: ۳۱۰ ياسين القران
کراچي. احسن الفتاوى ج: ۴ ص: ۵۰۷ باب الاعتکاف چاپ: سعيد بحواله رد
المحتار ج: ۱ ص: ۶۶۰.

^{۱۶۷} - احکام القرآن د ظفر احمد عثمانی ج: ۱ ص: ۲۷۰ چاپ: اداره القرآن والعلوم
الاسلامیه کراچي معارف القرآن: ۱ ص: ۴۵۶ دارالعلوم کراچي قرطبي: ۲ ص: ۳۳۲
بيروت مظهري: ۱ ص: ۲۰۷.

^{۱۶۸} - مسايل اعتکاف رفعت قاسمي: ۴/۳۶ مکتبه سيد احمد شهيد اکوړه ختک
فتاوي حقانيه: ۴/۲۰۴ دارالعلوم حقانيه اکوړه ختک بحواله: بحر: ۲/۳۰۴
خير الفتاوي: ۴/۱۳۹ امداديه نجم الفتاوي: ۳/۳۱۵ ياسين القران

که دمعتکف روژه فاسده سوه دهغي ورځي اعتکاف یی هم
 فاسد سودیوي ورځي فاسد سوی اعتکاف قضا به راوړي چي هغه
 د لمر ختوخنه بیا تر لمر لویدو پوري ده او روژه به هم ورسره نیسی
 روژه نفلي وي که فرضي یا قضایي ځکه چي بی له روژي
 اعتکاف نه صحیح کیږي اعتکاف که د شپي له خوا فاسد سي
 بیا به دیوي شپي اورځي دواړو قضا راوړي. (۱۶۹)

د روژي د آخر نیو لسو ورځو سنت اعتکاف که فاسد سی صرف
 دهغي یوي ورځي قضا به احتیاطا راوړي چي اعتکاف یی
 پکښی فاسد کړي دي اوبس (۱۷۰)

د جمعي د ورځي مستحب غسل لپاره معتکف وتلای سي (۱۷۱)
 که څوک پر ځان باندي د دوؤ یا تردوؤ زیا تو ورځو اعتکاف کول
 نذر کړي نو پرده باندي دو ورځو سره د شپو اعتکاف کول هم لازم

۱۶۹- التجريد: ۳/۱۵۸۷ رقم: ۶۹۹۳ لا یصح الاعتکاف الا بالصوم) المحيط
 البرهاني: ۲/۶۷۴ الفتاوي: ۴/۵۱۱ باب الاعتکاف چاپ: سعید ایچ ایم کراچي
 الفتاوي التاتارخانية: ۳/۴۴۷، ۴۴۳ رشيدية
 ۱۷۰- الفقه الحنفي فی ثوبه الجديد: ۱/۴۳۲ کتاب الصيام الاعتکاف. دار القلم
 دمشق خير الفتاوي: ۴/۱۳۱ امدادية بحواله شامي: ۲/۱۸۰
 ۱۷۱- اشعة اللمعات: ۲/۱۲۸ احسن الفتاوي: ۴/۵۱۲ چاپ: سعید

دي همدا ډول كه څوك پرځان باندي ددوؤ يا زيا توشپواعتكاف
 كول نذر كړي نو پرده باندي دورځواعتكاف كول هم ورسره
 لازمي دي (۱۷۲)

نذر سوي اعتكاف كه فاسد سو قضاء ئي دروژ ورسره راوړل واجب
 ده (۱۷۳)

دروژي مياشتي دوروستني لسو ورځو سنت اعتكاف كه
 فاسد سي قضانه لري (۱۷۴)

كه څوك دمريضې له كبله داعتكاف څخه ووزي اعتكاف يې
 ختم سوال بته گنهگاره نه دي. (۱۷۵)

^{۱۷۲} - الفتاوي التاتارخانية: ۳/۴۴۹ رقم المسألة: ۴۸۲۱ رشيدية -

التجريد: ۳/۱۶۰۸ رقم المسألة: ۴۰۵ مكتبة محمودية ارگ بازار قندهار

احسن الفتاوي: ۴/۵۱۴ سعيد كراچي

^{۱۷۳} - مراقي الفلاح شرح نورالايضاح كتاب الصوم باب الاعتكاف: ص: ۳۸۳ چاپ:

قديمى كتب خانه مقابل آرام باغ كراچي المبسوط للسرخسي الحنفي: ج: ۳ ص

۱۲۸ باب الاعتكاف چاپ: رشيدية كويتيه.

^{۱۷۴} - فتاوى محمودية: ج: ۱۰ ص: ۲۵۶ باب الاعتكاف سوال: ۴۹۳۸ چاپ:

ادارة الفاروق كراچي.

^{۱۷۵} - تاتارخانية: ۳/۴۴۶ رشيدية

پرچاچی دجمعی دورځي لمونځ واجب نه وي هغه که داعتکاف
 څخه دجمعی دلمانځه لپاره ووتی اعتکاف یې فاسد سو (۱۷۶)

دسگریټ څکولو لپاره وتل جایزه دي په مسجد کښي دننه
 څکول هم جایزه دي یا به یې په دغو ورځو کښي پریرې دي او یا به
 یې د قضای حاجت کولو او یا تلور اتلو پر مهال تبعاً څکوي خوله به
 دبوي څخه پاکوي مسجد ته به راځي (۱۷۷)

د مسجد څخه دباندې سرپټول پالتو کار دي (۱۷۸)

هغه تشنابونه چي غسل خانه هم لري د قضای حاجت کولو وروسته
 که معتکف داوداسه هومره وخت کښي ژرژرد گرمي ليري
 کولو لپاره غسل هم وکړي جایزه دي اعتکاف ته یې زیان نه
 رسیږي. (۱۷۹)

دیوه کلی سړی چي په بل کلي کښي اعتکاف وکړي دهغه کلی
 د کلیو الوست اداسواو غاري یې خلاصیږی البته پخپله

^{۱۷۶} - الفقه الاسلامي وادلته: ۲/۶۹۷ بیروت

^{۱۷۷} - نجم الفتاوي: ۳/۳۱۹ یاسین القرآن کفایت المفتي: ۶/۴۰۳ اداره الفاروق

کراچی

^{۱۷۸} - نجم الفتاوي: ۳۲۳ یاسین القرآن

^{۱۷۹} - احسن الفتاوي: ۴/۵۰۵ مسایل اعتکاف رفعت قاسمي: ۴/۲۶

دمعتکف دمحل دخلگواو کلیوالو غاري د دغه نفر په اعتکاف سره چي په بل کلي کښی يي کړي دي غاري نه خلاصیږي (۱۸۰)

دنفلې اعتکاف لپاره روژه نیول شرط نه ده (۱۸۱)

سنت اعتکاف تر لسو ورځو کم نه صحیح کیږي نفلی اعتکاف دیوه گړي لپاره هم صحیح دي (۱۸۲)

معتکف کولای سی چي دمسجد څخه دباندې خلگو ته په گویا (سپیکر) کښي اصلاحي تقریر وکړي (۱۸۳)

دغټ کلی او محل په مسجد کښي په اعتکاف کولوسره دکوشنی محل دخلگوسنت کفایي اعتکاف نه ادا کیږي (غاري يي نه خلاصیږي) (۱۸۴)

^{۱۸۰}-دارالعلوم دیوبند: ۶/۳۱۵ دارالاشاعة لاهور فتاوي محمودية: ۱۰/۲۳۰

ادارة الفاروق کراچي

^{۱۸۱}-ردالمحتار علی الدر المختار: ۲/۴۴۲ سعید الفتاوي محمودية: ۱۰/۲۵۸

ادارة الفاروق کراچي

^{۱۸۲}-دارالعلوم دیوبند: ۶/۳۱۴ دارالاشاعة لاهور فتاوي محمودية: ۱۰/۲۵۸

ادارة الفاروق کراچي

^{۱۸۳}-فتاوي محمودية: ۱۰/۲۵۸ اداره الفاروق کراچي

^{۱۸۴}-دارالعلوم دیوبند: ۶/۳۱۰ دارالاشاعة لاهور

که څوک له سره د جنازې مریض پوښتني اوداسی
نورو کارونو لپاره داعتكاف څخه د وتلونیت په څرگند ډول
وکړي (په خوله ووايي) بیا که یادسوی کارونو لپاره ووزي
اعتکاف یې نه فاسد یږي (۱۸۵)

اعتکاف په هر هغه مسجد کښي صحیح اوضروری دي چي هلته
پنځه وخته لمونځ په جماعت کیږي (۱۸۶)

د مسجد په هر منزل کښي اعتکاف صحیح دي دا ډول معتکف
دیوه منزل څخه بل منزل ته هم تلای سی پدي شرط چي ځیني یې
د مسجد په حدودو کښي دننه وی (۱۸۷)

داعتکاف فضیلت

^{۱۸۵} - خیرالفتاوي: ۴/۱۳۹ امدادیة ملتان

^{۱۸۶} - محمودیة: ۱۰/۲۲۰ اداره الفاروق کراچي

^{۱۸۷} - مسایل اعتکاف رفعت قاسمي: ۴/۵۲ سید احمد شهید اکوړه خټک بحواله

(۱) ابن عباس رضي الله عنهما فرمايي: چي رسول الله صلى الله عليه وسلم دمعتكف په اړه وفرمايل: هغه (اعتكاف كونكي) خپل ځان د گناهونو څخه ژغوري اوساتي يې او ده لره دنيكۍ كونكوپه خيږدنيكيو (هغه ثوابونه هم) جاري كيږي (چي داعتكاف له كبله يې ونه شوای كړاي لكه د جنازي سره تلل، د جنازي لمونځ كول، دمريض پوښتنه كول اوداسی نور. ابن ماجه: ص: ۱۲۷ باب ماجاء في ثواب الاعتكاف چاپ: قديمی آرام باغ كراچی مضاهر حق شرح مشكوة لمولانا قطب الدين خان دهلوي حديث نمبر: ۲۰۰۶

(۲) حضرت عايشة رضي الله عنها فرمايي: چي نبي صلى الله عليه وسلم د ژوند ترپايه دروژي مباركې مياشتې داخريو لسو ورځو اعتكاف كاوه. ترمذي كتاب الصوم، باب نمبر: ۷۱ حديث نمبر: ۷۹۰ بدايع: ۲/۱۰۸ كتاب الاعتكاف چاپ: بيروت

اعتكاف ؛ اشرف الاعمال (غوره عمل)
دي. البحر الرائق: ۲/۲۹۹ اوحاشية الطحطاوي: ص: ۷۰۸
چاپ: محمديّة كتب خانہ چمن اوبیروت

دامام ابوحنيفه رحمه الله استاذ مشهور تابعي عطاء بن ابي رباح
 خراساني رحمه الله فرمايی: دمعتكف مثال دهغه چاپه شان دي
 چي دخپل مطلب اوضرورت دپوره كيدولپاره يی خپل ځان
 دبادشاه ددريارپه دروازه باندي اچولی وي اووايی ترڅوخپل
 مطلب ته ونه رسيږم هم دلته به احتجاجا پروت يم هم داډول
 معتكف دحال په ژبه داوايی چي ترڅومی الله جل وعلی ونه
 بخښي زه به دلته دالله په كوركښی اوسم. بدايع: ۲/۱۰۸ بيروت
 حاشية الطحطاوي: ص: ۷۰۹ البحرالرايق ۲/ ۲۹۹ رشيدية

امام زهري رحمه الله فرمايی: زه ځلگو ته حيران يم چي دوی ولي
 اعتكاف پري ايښي حال داچي نبی عليه السلام به كله
 يو كار كاوه او كله به يی پريښاوه مگر اعتكاف يی كله هم نه دي
 پري ايښي دا پردي دلالت كوي چي اعتكاف دنبی عليه السلام
 هميشنی سنت دي البته په دؤو خبروسره واجب اونذر گرځي ۱-
 چي داسي ووايي زه به دالله درضاء لپاره يوه ورځ او يايوه
 مياشت اعتكاف كوم ۲- ديوشي پوري تړاؤ وركي مثلاً داسی
 ووايی: كه خداي پاك جوړكړم اويا فلانكي كاروسونوبه زه
 اعتكاف كوم. بدايع: ۲/۱۰۸ باب الاعتكاف بيروت